

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In de brief van 19 december 2016 van de toenmalige minister voor Wonen en Rijksdienst aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2016/17, 28 325, nr. 162) is aangekondigd dat de minister zal overgaan tot het voorbereiden van regelgeving waarbij werkzaamheden aan gasverbrandingstoestellen en bijbehorende luchttoevoer en rookgasafvoer alleen nog mogen worden uitgevoerd door bedrijven die daarvoor erkend zijn (procescertificering).

Deze beslissing is genomen naar aanleiding van het rapport 'Koolmonoxide, onderschat en onbegrepen gevaar' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (hierna de Onderzoeksraad). Eén van de aanbevelingen in dit rapport is 'het instellen van een wettelijk verplichte uniforme erkenningsregeling voor alle installateurs die verbrandingsinstallaties aanleggen of onderhouden'.

2. Wie zijn betrokken?

Installatiebedrijven, monteurs van gasverbrandingsinstallaties, eigenaren en gebruikers van bouwwerken, certificeringsinstellingen.

3. Wat is het probleem?

Er vallen jaarlijks 5 tot 10 doden en ongeveer 200 gewonden door koolmonoxide. De OvV beredeneert dat de werkelijke aantallen waarschijnlijk 3 tot 5 keer hoger liggen. Het gros van de koolmonoxideongevallen in woningen wordt veroorzaakt door het handelen of nalaten van handelen door installateurs. De aanleg en het onderhoud van verbrandingsinstallaties wordt niet altijd goed uitgevoerd, waardoor ongevallen kunnen plaatsvinden, ook bij jonge en periodiek onderhouden gasverbrandingsinstallaties. Daarbij speelt vooral de vakbekwaamheid van de installateur een grote rol. De huidige vrijwillige kwaliteitslabels zoals keurmerken, erkenningen en certificeringen bieden thans te weinig garantie voor daadwerkelijk vakbekwame aanleg en veilig onderhoud door installateurs, omdat deze labels en regelingen niet of te weinig eisen stellen aan de vakbekwaamheid van de monteurs. Ook is het voor de consument lastig om de vakbekwaamheid van de monteur te beoordelen, anders dan te kiezen voor een installatiebedrijf met een keurmerk of kwaliteitslabel. Hierdoor kunnen bewoners zelf weinig doen om de veiligheid van hun installatie te waarborgen. Dit in combinatie met het feit dat koolmonoxide niet zintuiglijk is waar te nemen, leidt ertoe dat fouten vaak onopgemerkt blijven, terwijl de gevolgen groot kunnen zijn. Daarbij kunnen ook omwonenden risico lopen, bijvoorbeeld door verspreiding via collectieve rookgasafvoeren of ventilatiesystemen in gestapelde appartementencomplexen. De OvV deed daarom de aanbeveling een wettelijk verplichte erkenningsregeling voor installateurs in te stellen, waarin de vakbekwaamheid van zowel het bedrijf als de monteurs wordt geborgd.

4. Wat is het doel?

Met de introductie van een stelsel van certificering wordt beoogd de kwaliteit van werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties te verbeteren, teneinde het aantal koolmonoxideongevallen te reduceren als gevolg van het handelen of nalaten van handelen door installateurs.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zie onder 3.

6. Wat is het beste instrument?

In het beoogde stelsel moeten bedrijven die werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties willen (blijven) uitvoeren zich laten certificeren. Voor de verstrekking van het certificaat wordt de aanvrager getoetst aan een aantal eisen, die zijn opgenomen in een certificatieschema dat door de minister van BZK is aangewezen. Het is aan de marktpartijen om verdere invulling te geven aan wat die vakbekwame uitvoering exact inhoudt en dit op te nemen in de certificatieschema's. Uitgangspunt voor de invulling van het wettelijk kader is dat dit kader de publieke belangen moet borgen en tot een verbetering moet leiden van de door de OvV geconstateerde hiaten: bij werkzaamheden dient ook aandacht te worden besteed aan luchttoevoer en rookgasafvoer, het regelen van de vakbekwaamheid van de individuele installatiemonteurs, (steekproef)controles van uitgevoerd werk en mogelijkheden voor ingrijpen bij geconstateerde tekortkomingen. De basis wordt daarmee wettelijk geregeld, maar er bestaat de mogelijkheid voor certificatieschema's om in te zetten op onderscheidend vermogen ten opzichte van elkaar. Dit komt de innovatiekracht ten goede en kan bijvoorbeeld zorgen voor een evenwichtige weerspiegeling van het beroepsveld (veel eenmansbedrijven).

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De beoogde uitwerking van het stelsel (in lagere regelgeving) heeft met name effect op (installatie)bedrijven die werkzaamheden aan gasverbrandingstoestellen uitvoeren en op burgers en bedrijven die gasverbrandingstoestellen in eigendom of gebruik hebben. De lasten in verband met het beoogde stelsel zijn op basis van voorlopige aannamen over de verdere uitwerking van het stelsel in lagere regelgeving in kaart gebracht. Dit wetsvoorstel zelf heeft namelijk (nog) geen directe (rechts)gevolgen voor bedrijven, burgers en overheden. Deze wetswijziging is nodig om het beoogde stelsel dat in lagere regelgeving uitgewerkt zal worden mogelijk te maken.